

ANSÖKNINGSMALL FINSAM Lund

1. Projektnamn

Förebygga långvarigt behov av försörjningsstöd vid socialförvaltningen i Lund

2. Projektägare och samverkansparter

Projektägare: Socialförvaltningen i Lund.

Samverkansparter: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården i Lund.

3. Bakgrund och problembeskrivning

Kommunernas socialtjänst har ett tydligt uppdrag när det gäller hanteringen av försörjningsstöd. Grundtanken är att ekonomiskt bistånd ska vara ett tillfälligt stöd vid kortare perioder av försörjningsproblem. För många som av olika anledningar inte kommer in på arbetsmarknaden eller kan försörja sig på annat sätt, blir emellertid bistånd från socialförvaltningen det enda möjliga försörjningsalternativet under betydligt längre tid.

Med denna ansökan avser socialförvaltningen i Lund att initiera ett projekt för att i samverkan med andra lokala aktörer som arbetsförmedling, försäkringskassa och hälso- och sjukvård öka möjligheten att tidigt identifiera personer i komplexa livssituationer som riskerar att hamna i långvarigt behov av försörjningsstöd, samt utveckla verk samma insatser som kan hjälpa dessa personer till ökad psykisk, fysisk och social hälsa samt förmåga till självförsörjande.

Nuläge och framtidsprognos

Ett av Lunds socialnämnds utvecklingsmål är att fler hushåll ska bli självförsörjande och att tiden med försörjningsstöd minskar genom att alla som söker försörjningsstöd får rätt insats i rätt tid utifrån deras individuella behov. Under de senaste årens gynnsamma konjunkturläge har behovet av försörjningsstöd generellt minskat något. Likaså har särskilda satsningar inom förvaltningen för att bryta långvarigt behov också lett till minskat antal långvarigt försörjningsstöd. Trots detta utgör hushåll med långvarigt behov av försörjningsstöd (över 10-12 månader under ett kalenderår) en stor andel av alla hushåll med försörjningsstöd. Under 2018 hade 583 av totalt 1726 unika hushåll haft försörjningsstöd i mer än två år, vilket utgör knappt 34 procent av det totala antalet.

Antal hushåll med försörjningsstöd 2018:

0-6 mån	519
> 6 mån	267
> 1 år	357
> 2 år	374
> 5 år	209
Totalt	1 726

Det är framförallt hushåll med olika former av arbetshinder som exempelvis ohälsa, språkhinder eller låg utbildning som har behov av försörjningsstöd. I komplexa livssituationer kan också ingå missbruksproblematik eller våld i nära relation. Barn i hushåll med långvarigt försörjningsstöd är en särskilt utsatt grupp.

Vid en kommande lågkonjunktur förväntas biståndsbehovet åter öka. Samtidigt tillkommer nya målgrupper, t ex nyanlända när deras etableringsersättning upphör. För att förebygga den förväntade volymökningen av både korta och långa försörjningsbehov krävs en fortsatt metodutveckling av försörjningsstöd i Lund.

Tidigt identifiera personer med risk för långvarigt behov av försörjningsstöd

En betydande andel av personer med långvarigt behov av försörjningsstöd, dvs. under en sammanhängande period av över ett år eller längre, har ofta en komplex livssituation och problematik som involverar kontakt med såväl hälso- och sjukvården som arbetsförmedling och försäkringskassa och ibland kriminalvård. Ett nytt och mer effektivt arbetssätt i syfte att öka individernas förmåga till självförsörjning måste därför med nödvändighet ske i samverkan mellan olika lokala aktörer. Att tidigt identifiera vilka dessa personer är och erbjuda rätt insats från rätt aktör är ofta en förutsättning för att förebygga att personen fastnar i ett långvarigt behov av försörjningsstöd. Socialförvaltningen identifierar två utvecklingsområden för att effektivisera arbetet med denna problematik och som ligger till grund för denna ansökan: utvecklandet av nya bedömnings- och beslutsstöd samt samverkan kring åtgärder och insatser.

Samverkan och nya bedömnings- och beslutsstöd

En fungerande samverkan är många gånger avgörande för att personer med komplexa livssituationer och försörjningsproblem ska erbjudas insatser i ett tidigt skede utifrån sina individuella behov. I Lund har vi idag ett gott samarbete mellan de olika aktörerna på olika områden, till exempel när det gäller att samordna insatser genom användandet av SIP (samordnad individuell plan). Ett utvecklingsområde är dock samverkan kring det som denna ansökan avser, dvs. att tidigt identifiera riskfaktorer och därmed kunna arbeta förebyggande för att motverka långvarigt biståndsbehov.

En förutsättning för att identifiera personer med risk för långvarigt behov av försörjningsstöd är kunskap om riskfaktorer och hur de samverkar, samt bra bedömnings- och beslutsstöd för de handläggare som dagligen hanterar stora mängder ärenden.

Mål med denna ansökan är därför att:

- Utveckla samverkan kring upptäck av och insatser för personer med komplex problematik som riskerar att stå utan sysselsättning och därmed behöva försörjningsstöd långa perioder.
- Utveckla nya, och eventuellt för samverkansparterna gemensamma, bedömnings- och beslutsstöd som gör det möjligt att på ett systematiskt sätt och tidigt identifiera personer som befinner sig i riskzonen för långvarigt behov av försörjningsstöd.
- Tillsammans med samverkansparterna arbeta fram en ansökan till Vinnovas utlysning för utmaningsdriven innovation i februari 2020.

Målet är att efter projekttidens slut kunna implementera ett nytt bedömnings- och beslutsstöd vilket behöver ske i samråd med samverkanspartner eftersom insatser kan utföras av olika aktörer. För brukarens del innebär att individuella behov av stödinsatser fångas upp tidigare än idag och därmed ökad fysisk, psykisk och social hälsa och förmåga till självförsörjande.

4. Syfte

- Minska antalet personer med långvarigt behov av försörjningsstöd genom att i ett tidigt skede erbjuda rätt stödinsatser av rätt aktör.
- Öka fysisk och psykisk hälsa, stärka förmågan till arbete eller utbildning och därmed möjligheten till självförsörjning.

Direkt målgrupp är handläggare vid socialförvaltningen i Lund. Indirekt målgrupp är personer med behov av försörjningsstöd.

5. Mål

Mål under förstudien hösten 2019:

- att fördjupa kunskapen om olika riskfaktorer och hur de samverkar genom analys av egen data tillsammans med forskningsbaserad kunskap.
- att ta fram verktyg som stöd för en effektivare, mer träffsäker och rättssäker handläggning där de personer som är i behov av mer omfattande stödinsatser tidigt kan identifieras.
- att inom socialtjänsten utveckla ett system för systematisk uppföljning på gruppnivå för att generera ny kunskap om målgruppen och statistiskt kunna följa förändringar som stöd för verksamhetsutveckling och resursprioriteringar
- att tillsammans med berörda samverkansparter som exempelvis arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården, försäkringskassan, utreda förutsättningarna för att utveckla tekniska verktyg för att möjliggöra bättre stöd i myndighetsbeslut, arbetsmetoder samt organisatorisk och kunskapsmässig kompetens för att uppnå syftet.
- Ta fram en gemensam ansökan till Vinnova enligt nedan beskrivning:

Att utveckla och implementera AI-baserade utrednings- och bedömningsinstrument som bygger på AI (artificiell intelligens), machine learning (lärande maskiner) eller mjukvarurobotar (digitala medarbetare) är en process som kräver externa resurser och kompetens. Ytterligare ett mål under förstudien är därför att inventera samarbetsparter och formulera gemensamma mål för en större gemensam ansökan till Vinnovas projektutlysning inom området utmaningsdriven innovation under våren 2020.

Syftet med det tänkta Vinnovaprojektet är att stödja det ovan beskrivna målet - att förebygga långvarigt biståndsmottagande - genom att utveckla AI-baserade lösningar samt integrera dessa verktyg i kommunens befintliga, eller nya, applikationer. En parallell kan dras till projektet SRS (Stöd för rätt sjukskrivning) där SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) har utrett, utvecklat och testat ett IT-baserat bedömningsstöd som används i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Vi tänker oss ett motsvarande AI-baserat format som stöd för att tidigt identifiera personer i riskzonen för långvarigt behov av försörjningsstöd.

Med medel från Vinnova för utmaningsdriven innovation skulle Lunds kommun under 2020 kunna gå vidare och utifrån den förstudie som gjorts med stöd av Finsam utveckla framtidssäkra AI-baserad tekniska verktyg. Under det tänkta Vinnovaprojekt kommer samarbetet mellan samverkansparterna som inletts under förstudien att breddas och fördjupas och kompletteras med IT-kompetens för att undersöka möjliga tekniska lösningar. Därefter påbörjas utvecklingen av digitaliserade eller robotiserade verktyg. Tekniken och arbetssättet testas i mindre skala för att slutligen implementeras i socialförvaltningens och samverkansparternas verksamheter.

6. Beskrivning av projektet och dess organisation

Förstudien ska innehålla följande moment:

- Omvärldsbevakning. Vilka tekniska lösningar finns och har redan provats i andra kommuner? Vilka andra utvecklingsarbeten pågår inom området (t ex SKL:s utvecklingsprojekt för att bryta långvarigt biståndsberoende). Vilka bedömningsinstrument finns redan, även icke automatiserade, t ex SRS, MIX, FIA, (se nedan under Tidsplan).
- Kunskapsinhämtning: Inledande kartläggning av riskfaktorer för långvarigt biståndsbehov, baserad på både forsknings- och verksamhetsgenererad kunskap.
- Samverkan: Etablera samverkan med ytterligare minst två projektparter, t ex arbetsförmedlingen, försäkringskassan och/eller hälso- och sjukvården, vilket också är ett krav för Vinnovaansökan.
- Förankring: Bygga en projektorganisation inom socialförvaltningen och projektparterna med förankring på ledningsnivå.

- Utreda grundläggande juridiska förutsättningar och etiska aspekter vad gäller AI-assisterad handläggning av försörjningsstöd
- Kompetens: Identifiering av kunskaps- och kompetensnivån inom verksamheterna samt behov av utbildning och kompetensförstärkning
- Ekonomisk nyttokalkyl.

Projektorganisation

Projektledning: delas av två personer, en med verksamhetskunskap och en med ansvar för framtagande av allmänt kunskapsunderlag samt med erfarenhet av ansökningsförfarande.

Styrgrupp och arbetsgrupp: med sedvanliga ansvarsområden.

7. Förväntat resultat

Förväntat resultat av utvecklingsarbetet under förstudien:

På brukarnivå:

- Ökade möjligheter till återgång i arbete eller studie med hjälp av stödinsatser från rätt aktör tidigt
- Ökad förmåga till egen försörjning
- Förbättrad fysisk och psykisk hälsa och livssituation

På verksamhetsnivå:

- En effektivare handläggning då personer med behov av stödinsatser på ett tidigare stadium kan urskiljas från andra och resurser kan riktas mot denna grupp
- Färre personer med långvarigt behov av försörjningsstöd
- Ökad samsyn och helhetssyn på personer i komplexa livssituationer genom utvecklad samverkan mellan olika aktörer

På organisatorisk nivå:

- I samverkan mellan berörda aktörer och Finsam kunna ta fram en ansökan till Vinnova i syfte att öka kvaliteten i myndighetbedömning genom ny teknik.

8. Förvaltning av projektets resultat

Ansvarig för implementering och förvaltning är den en styrgrupp samt projektorganisation som etablerats under förstudien tillsammans med samverkansparterna.

9. Finansiering och andra resurser

Projektledare motsvarande en halvtidstjänst under fem månader (1 september 2019-31 januari 2020): Lön på 37 000/månad för en heltid vilket motsvarar 129 000 kr för fem månader på halvtid samt inkluderande personalomkostnader.

Studiebesök och resor till andra kommuner för motsvarande 10 000 kr för projektledare.

Totalt söker socialförvaltningen 139 000 kronor för vår förstudie.

10. Tidsplan

Förstudien pågår 1 september 2019- 31 januari 2020

Workshops, internt samt tillsammans med projektparter

Studiebesök, omvärldsbevakning. Intressanta pågående eller avslutade projekt är bland annat:

- SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) som dels driver SRS-projektet som nämns ovan (Stöd för rätt sjukskrivning), dels har utarbetat en strategi för digital utveckling som stöd för landets kommuner och landsting
- Socialstyrelsens bedömningsmetod FIA (förutsättningar inför arbete) för arbetet med mottagare av ekonomiskt bistånd. Ej automatiserat.
- Instrument X är ett standardiserat men inte automatiserat frågeformulär och en strukturerad process för framförallt nybesök inom ekonomiskt bistånd. Utredningen ger en initial bedömning av en klients behov för att bli självförsörjande (KNUT – Kommunalt nätverk för utveckling)

Finsam Lund

- Vinnovas projekt kring implementering och spridning av Trelleborgsmodellen (robotiserad handläggning av försörjningsstöd)
- Pågående utvärdering av Trelleborgsmodellen och automatiserat beslutsstöd vid Institutionen för socialt arbete i Lund.

11. Uppföljning/Utvärdering

Görs av projektets styrgrupp

Finsam Lund

Frågor och funderingar kan alltid diskuteras med samordnare och beredningsgrupp

Bengt Selander
Förbundssamordnare
Finsam Lund
Box 1118
22104 Lund
Tfn 046-357076, 0734-485395
Bengt.selander@lund.se Besöksadress: Kristallen, Brotorget 1

Finsam Lund

Finsam Lund

